

ПРОГРАМА
розвитку кафедри кіно- і телемистецтва
Інституту журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на 2018-2023 роки.

1. Обґрунтування необхідності створення програми.

Кафедра кіно- і телемистецтва (створена 14 квітня 2013 року) як структурний підрозділ Інституту журналістики є випусковою для бакалаврів галузі знань «Культура і мистецтво» за спеціальністю «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво». Кафедра продовжуватиме підготовку кадрів галузі.

Наукова та науково-педагогічна діяльність професорсько-викладацького складу кафедри буде зосереджена на дослідженні історичних, теоретичних і практичних засад функціонування кіно і телебачення в контексті аудіовізуальної, екранної сфери мас-медіа та культури. Багатогранність цих синтетичних мистецтв приваблива не лише для мистецтвознавства. Кіно і телебачення – в колі наукових векторів соціальних комунікацій, тому серед перспективних завдань кафедри: вивчення актуальних для сучасних соціальнокомунікаційних та мистецтвознавчих студій міждисциплінарних практик і технологій, забезпечення якісного методологічного рівня викладання навчальних дисциплін мистецького та соціальнокомунікаційного спрямування, реалізація науково-освітніх проектів прикладного характеру у галузі мистецтвознавства і соціальних комунікацій, підготовка професіоналів для екранних медіа та мистецтв, а також інтеграція наукового, навчально-методичного доробку кафедри до освітнього процесу Інституту.

Викладачі кафедри готують публікації, монографії, підручники та посібники, які стануть теоретико-методологічною базою для фахівців аудіовізуального мистецтва і виробництва. Праці співробітників кафедри, зокрема: «Українське кіномистецтво», «Основи операторської творчості. Теоретичні та історичні аспекти», «Журналістська творчість на телебаченні»,

«Від задуму – до екрана», «Основи екранної документалістики», «Професія – телевізійний ведучий», «Історичні етапи розвитку світового кіномистецтва» та ін., які висвітлюють різні ракурси творчо-виробничої сфери кіно і телебачення, вже слугують основою навчальних програм. Кафедра і надалі працюватиме над забезпеченням усіх навчальних дисциплін актуальною джерельною базою.

Перший завідувач кафедри кіно- і телемистецтва – доктор філологічних наук, професор С. І. Горевалов. З 1 липня 2018 року обов'язки завідувача кафедри виконує доктор наук із соціальних комунікацій, доцент В. В. Гоян.

Згідно з Положенням про кафедру Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 04.06.07 р. кафедра кіно- і телемистецтва розвиватиме такі напрями: навчально-методична, науково-дослідна робота, підготовка професорсько-викладацького складу, виховна робота серед студентів, міжнародні освітні й наукові зв'язки. У своїй діяльності кафедра кіно- і телемистецтва керуватиметься положеннями Закону України «Про вищу освіту», Статуту та Комплексної програми розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2014–2020 рр.

Необхідність ухвалення Програми розвитку кафедри – відповідь на творчо-технологічні трансформації галузі, зміну парадигми культури, зрештою, суспільні виклики: вплив екранної культури, роль екранної комунікації, ефективність аудіовізуальних медіа та мистецтв. На часі – формування актуальних освітніх, наукових, творчих ініціатив. Реалізація Програми сприятиме підготовці кваліфікованих працівників для українського кіно і телебачення, удосконаленню навчального процесу, організації науково-методичної роботи відповідно до сучасних запитів екранних, аудіовізуальних медіа та мистецтв.

2. Навчально-методична робота

Члени кафедри будуть задіяні у навчальному процесі Інституту журналістики згідно з посадовими функціональними обов'язками та поточним навчально-педагогічним навантаженням.

У цьому навчальному році кафедра забезпечуватиме викладання фахових дисциплін Інституту журналістики, а саме:

«Акторська майстерність», «Гармонія та акустично-гармонійне сольфеджіо», «Звукорежисура», «Історія костюму та побуту», «Історія світового кіно», «Історія українського кіно», «Історія українського та зарубіжного кіно», «Кінокомпозиція», «Кінокритика», «Кіно-, телевиробництво», «Кінотелемонтаж», «Комп'ютерні програми аудіовідеомонтажу», «Майстерність ведучого: екранне мовлення», «Майстерність сценариста», «Музика в кіно і на телебаченні», «Операторська майстерність», «Операторський практикум», «Основи документалістики», «Основи звукорежисури в аудіовізуальному мистецтві», «Основи кінотехніки та оптики», «Основи режисури та драматургії», «Основи телебачення і телетехніки», «Переглядовий семінар з кінорежисури та кінодраматургії», «Переглядовий семінар і техніка екранного мовлення», «Продюсування короткометражних фільмів і відео», «Режисерська майстерність», «Режисерський практикум», «Робота режисера з актором», «Семінар сучасного фільму», «Стиль та імідж ведучого», «Студійний практикум: основи професійної діяльності ведучого телевізійних програм», «Сучасні системи просторового звуку на ТБ», «Тележурналістика», «Теорія і техніка саунддизайну», «Теорія музики», «Теорія та практика монтажу», «Техніка відеозйомки та монтажу», «Фотожурналістика» та ін.

Кафедра оновлюватиме навчальні дисципліни для всіх спеціальностей та розроблятиме спецкурси, зорієнтовані на поглиблене вивчення технологічних аспектів виробництва аудіовізуального продукту, маркетингових стратегій кіно-, медіаринку, жанрової, типологічної та форматної специфікації аудіовізуальних медіа та мистецтв й інших актуальних напрямів. Забезпечення навчальних програм сучасним змістом буде одним із пріоритетів навчально-методичної роботи кафедри.

Випускники кафедри – бакалаври аудіовізуального мистецтва і виробництва, як правило, продовжують навчання в магістратурі Інституту,

обравши споріднені освітні програми – «Соціальні комунікації», «Медіакомунікації», «Журналістику». Та наші студенти мають на меті здобути диплом магістра «Аудіовізуального мистецтва і виробництва». Тому кафедра розроблятиме концепцію підготовки кадрів для галузі «Культура і мистецтво» усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Для всебічного висвітлення сфери аудіовізуального мистецтва і виробництва до навчального процесу залучатимуться провідні фахівці українського кіно і телебачення: режисери, сценаристи, оператори, звукорежисери, композитори, ведучі, актори, досвід і авторитет яких цінний для майбутніх «зірок» екрану. Кафедра організуватиме майстер-класи, творчі зустрічі, перегляди, презентації, братиме участь у спеціалізованих виставках, фестивалях та ін. Ефективність таких заходів незаперечна: студенти й усі охочі матимуть змогу поспілкуватися з митцями, практиками, кіно-, телезірками, дізнатися рецепти їхнього успіху, обговорити проблеми кіно-, медіаринку, долучитися до дискусій про українське та світове кіно-, телемистецтво тощо.

З огляду на те, що специфіка навчання передбачає індивідуальну роботу зі студентами, постійне застосування теле-, кінотехніки, звукозаписувальної, монтажної апаратури, мультимедійних комплексів, для якісного забезпечення навчального процесу кафедра використовуватиме базу Міжкафедральної навчальної лабораторії, яка має у своєму підпорядкуванні телестудію, радіостудію, переглядовий і монтажний центри. Утім семінарські та лабораторні заняття з певних фахових предметів, зокрема: «Теорія і техніка саунддизайну», «Сучасні системи просторового звуку на ТБ», «Акторська майстерність», «Робота режисера з актором» тощо потребують окремих спеціально обладнаних приміщень. І кафедра проситиме Інститут та Університет сприяти в цьому питанні.

Особливістю кафедри кіно- і телемистецтва є організація творчих майстерень. Платформа творчих майстерень має охопити спеціалізовані курси та профільні дисципліни кафедри. Керівники творчих майстерень відбиратимуть своїх студентів вже на старті творчих випробувань і

плануватимуть алгоритм навчальної та творчо-виробничої діяльності на період бакалаврату (і це слід відобразити в індивідуальному плані роботи викладача й навчально-педагогічному навантаженні). Принцип творчої майстерні полягає в тому, що керівник курсу – майстер – викладає дисципліни фаху у своїй групі протягом 4-х років: навчає своїх вихованців майстерності кіно-, телеоператора, звукорежисера, режисера та сценариста, ведучого програм, опікується їхнім професійним становленням, курує всі етапи виробництва творчого продукту – аудіовізуального твору (на 2 та 3 курсі – це творча курсова робота, на 4 курсі – творча кваліфікаційна бакалаврська робота). Подібну схему практикують інші творчі навчальні заклади України. Для Інституту – це нова форма роботи зі студентами. Кафедра планує проаналізувати ефективність такого методу на підставі моніторингу навчального процесу, організувати науково-практичну конференцію, присвячену питанням сучасної екранної педагогіки та розробити Положення про творчі майстерні.

Інноваційні освітні технології, які прагне використовувати Інститут, кафедра максимально застосовуватиме у своїй діяльності. Однак, зважаючи на новації в галузі кіно і телебачення, реалії кіно-, медіаринку, а також запити роботодавців, є потреба, насамперед, у сучасному технічному оснащенні спеціалізованої студії звукозапису, на базі якої навчатимуться майбутні звукорежисери, переглядової зали, де майбутні режисери та сценаристи матимуть змогу переглядати й аналізувати кінофільми, а також в оновленні студійних і монтажних комплексів, які слугуватимуть не лише навчальним майданчиком для кіно-, телемитців, а й виробничою базою, придатною для створення різножанрових аудіовізуальних мистецьких проєктів і медіаконтенту для Університету, зокрема, телепрограми «Новини Університету Шевченка», фільмів про факультети й інститути, визначних науковців, педагогів, студентів.

Кафедра виконуватиме планову навчально-методичну роботу, послідовно осучаснюватиме навчальні програми та методичні матеріали, практичні посібники, курси лекцій, підручники, розроблятиме відповідну до специфіки кафедри систему дистанційного навчання.

Кафедрі слід звернути увагу на перспективи подвійного дипломування, створення гідних умов для здобуття якісної освіти, творчого та наукового стажування студентів у спеціалізованих вищих навчальних закладах і професійних кіно-, телецентрах за кордоном. Корисним може бути залучення до читання лекцій з актуальних проблем аудіовізуального мистецтва і виробництва зарубіжних фахівців, що сприятиме міжкультурному, науково-практичному обміну, а також інтегруванню навчальних підрозділів Інституту й Університету до міжнародного освітнього простору.

Одним зі складників навчально-методичної роботи буде також упровадження системи контролю якості підготовки та викладання навчальних дисциплін. Кафедра практикуватиме обговорення навчально-методичних комплексів, взаємовідвідування занять, анкетування студентів, рейтингування курсів, інші методи, що стануть у нагоді для визначення рівня освітніх послуг.

Напередодні вступної кампанії-2018 кафедра створила новий сайт, який презентує основні напрями діяльності та містить корисну інформацію для абітурієнтів і студентів (<http://journ.univ.kiev.ua/kino/>). Кафедра максимально використовуватиме онлайн ресурс для промоції, подбає про аудіо та відеоархів студентських робіт, розміщуватиме аудіовізуальний контент на партнерських сайтах, поширюватиме в соцмережах.

3. Науково-дослідна робота

Науково-дослідна діяльність кафедри буде провадитися відповідно до Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», Програми розвитку Університету на 2014–2020 рр. та буде спрямована на формування наукової школи кафедри кіно- і телемистецтва Інституту журналістики. Кафедра працюватиме з аспірантами і докторантами. Кафедра продовжить видання щорічних збірок науково-методичних статей («Екранознавство», «Кінотелемистецтво») та долучиться до Днів науки Інституту організацією тематичної наукової секції. Кафедра планує налагодити співпрацю з іншими

кафедрами Інституту та науковими підрозділами інших вищих закладів освіти, як українських, так і зарубіжних.

Серед завдань кафедри – популяризація наукових досягнень Університету (виробництво аудіовізуальних творів для факультетів, інститутів, підрозділів).

4. Робота зі студентами

Робота зі студентами є важливим складником освітнього процесу, отже, кафедра максимально ефективно використовуватиме платформу творчих майстерень для навчально-виховної роботи, що дасть змогу готувати професіоналів кіно і телебачення, дослідників аудіовізуальних медіа та мистецтв. Викладачі куруватимуть навчання, практику, творчі, наукові проекти студентів (курсіві, бакалаврські, магістерські роботи, участь у профільних фестивалях, тренінгах, науково-практичних студіях) і рекомендуватимуть кращих випускників для навчання в аспірантурі, докторантурі, що сприятиме формуванню кадрового резерву кафедри та Інституту.

Традиційним напрямом роботи зі студентами має стати патріотичне виховання, що вкрай важливо для майбутніх кіно- і телемитців. Цей абзац Програми може бути виписаний особливо красномовно. Та варто його просто наповнити реальним змістом. І виконувати. Кафедра використовуватиме потенціал творчих майстерень для виховання гідних випускників – особистостей, патріотів своєї країни й своєї *alma mater*.

Окремо слід вказати на потребу організації роботи з майбутніми студентами. Кафедра й надалі долучатиметься до профорієнтаційних заходів, які організовує Інститут та Університет. Слід також влаштувати творчі зустрічі викладачів – науковців і митців, а також «зіркових» студентів із педагогічними та учнівськими колективами середніх закладів освіти, активніше та креативніше використовувати інтернет-ресурс для популяризації навчальної, наукової та творчої діяльності кафедри, Інституту, Університету.

5. Міжнародні освітні й наукові зв'язки

Кафедра кіно- і телемистецтва братиме участь у міжнародних науково-практичних конференціях, культурних і мистецьких проектах, програмах академічної мобільності, наукових, творчих, професійних стажуваннях студентів і співробітників кафедри, а також працюватиме над організацією співпраці зі спорідненими кафедрами та підрозділами зарубіжних закладів освіти, які здійснюють підготовку фахівців для аудіовізуальних медіа та мистецтв. Окремо слід звернути увагу на публікаційну активність викладачів, аспірантів і студентів кафедри в міжнародних фахових виданнях.

6. Підготовка професорсько-викладацького складу та кадрова політика

Кафедра кіно- і телемистецтва має бути укомплектована кадрами високої кваліфікації: науковцями, які спеціалізуються на тематиці кафедри, а також мають практичний досвід у сфері аудіовізуальних медіа та мистецтв, і митцями, лауреатами престижних державних відзнак. У складі кафедри – доктори, кандидати наук, професори, доценти, народні, заслужені артисти, журналісти, діячі мистецтв.

Усі науково-педагогічні працівники мають викладати навчальні дисципліни відповідно до фаху та кваліфікації. Саме тому на кафедрі проводитиметься системна робота з підготовки кадрового науково-педагогічного резерву. Кафедра підготувала 3-є аспірантів, кандидатські дисертації яких охопили малодосліджені сегменти українського телебачення, наразі на кафедрі виконуються ще 2 дисертації за програмою докторів філософії. Планується активно долучати до викладацької діяльності виховані кафедрою наукові кадри та мотивувати співробітників здобувати наукові ступені та вчені звання. Підготовка наукових кадрів має здійснюватися відповідно до чинного законодавства України у галузі освіти і науки, нормативних документів МОН України, відповідати розпорядчим документам Університету.

Підвищенню наукової кваліфікації сприятиме участь членів кафедри у роботі профільних спеціалізованих вчених рад, експертна робота, опонування дисертацій та рецензування наукових і навчально-методичних праць. Кафедра максимально сприятиме бажанню співробітників підвищувати свій фаховий та науковий рівень, а отже, навчатися в аспірантурі та докторантурі, брати участь у програмах академічної мобільності, проходити стажування у провідних науково-дослідних установах і навчальних закладах в Україні та за кордоном, а також у кіно- і телекомпаніях, продюсерських центрах, продакшн студіях, мистецьких колективах, що сприятиме актуалізації наукової та професійної кваліфікації викладачів і забезпеченню умов для отримання вчених і почесних звань, державних нагород у галузі освіти, науки, культури і мистецтва.

Програму розвитку кафедри кіно- і телемистецтва підготувала доктор наук із соціальних комунікацій, доцент Віта Володимирівна Гоян.

Обговорено та прийнято за основу рішенням кафедри кіно- і телемистецтва Інституту журналістики.

(Витяг із протоколу засідання кафедри № 2 від 6 вересня 2018 р.).